

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovéj a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Gabriely Šimonovej na neverejnom zasadnutí konanom 22. februára 2017 v Bratislave **v trestnej veci obžalovaného A. L. a spol., pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné**, o námietke zaujatosti oznámenej sudcom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Pavlom Farkašom, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Pavol Farkaš **je v y l ú č e n ý** z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci proti obžalovanému A. L. a spol., vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4To/12/2016.

O d ô v o d n e n i e

V trestnej veci obžalovaného A. L. a spol., pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iné, vedenej na Špecializovanom trestnom súde Pezinok pod sp. zn. PK-1T/25/2015, prebieha na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4To/12/2016, konanie o odvolaní prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaných Ing. J. Z., J. K., V. S. a D. G. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok zo 17. mája 2016, sp. zn. PK-1T/25/2015, a to v trojčlennom senáte, ktorého predsedom senátu a zároveň sudcom spravodajcom v tejto veci je JUDr. Pavol Farkaš.

Písomným podaním z 9. februára 2017 predseda senátu JUDr. Pavol Farkaš oznámil v zmysle § 31 Trestného poriadku svoju zaujatosť a uviedol, že v trestnej veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4To/12/2016, sú okrem iných obžalovaní aj Ing. J. Z. a J. K., s ktorými bol pôvodne v tejto trestnej veci stíhaný aj

JUDr. I. B., konanie proti ktorému bolo vylúčené zo spoločného konania a ktorého dlhoročne osobne pozná ako bývalého spolužiaka z gymnázia a následne aj spolužiaka z právnickej fakulty. Ako spolužiaci z gymnázia na M. ulici v B. sa stretávajú a na tieto stretnutia pravidelne chodí aj JUDr. I. B., pričom sa nejedná len o výročné stretnutia spolužiakov, ale aj neformálne stretnutia usporadúvané viac razy v priebehu roka. Na niektoré z týchto stretnutí JUDr. I. B. chodieval aj s Ing. J. Z. a J. K., ktorých predstavil JUDr. Pavlovi Farkašovi ako svojich priateľov (podnikateľov) a ktorí sa s ním rozprávali aj o svojej podnikateľskej činnosti (v tom čase nemal bližšiu vedomosť o tom, že činnosť obžalovaných by mohla mať charakter trestnej činnosti, resp. že budú za podnikateľskú činnosť trestne stíhaní). JUDr. Pavol Farkaš osobne pozná aj bývalú manželku JUDr. I. B., ktorá je kolegyňou jeho manželky pracujúcej v oblasti lekárnictva a navštevovali sa aj rodinne, pričom v súčasnej dobe manželka JUDr. Pavla Farkaša má s PharmDr. M. B. kontakt v súvislosti s profesijnými povinnosťami a spoločne sa dostávajú do osobného kontaktu pri príležitosti niektorých spoločenských podujatiach Slovenskej komory lekárnikov. V predmetnej trestnej veci proti Ing. J. Z. a spol. v súvislosti s rozhodovaním o väzbe jedného z obžalovaných na základe námietky zaujatosti iný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 6Ndt/4/2012, rozhodol o vylúčení JUDr. Pavla Farkaša z vykonávania úkonov v tejto trestnej veci.

S poukazom na uvedené sa JUDr. Pavol Farkaš cíti byť zaujatý, resp. jeho účasť pri rozhodovaní by mohla byť vnímaná ako účasť zaujatej osoby, vzhľadom na vzťah k JUDr. I. B. a v súvislosti s ním k Ing. J. Z. a J. K..

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal dôvodnosť oznámenej zaujatosti predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a zistil, že sú dané dôvody na jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci proti obžalovanému A. L. a spol., vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4To/12/2016.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, **u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka**, k obhajcovi,

zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte. **O vylúčení sudcu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu rozhodne iný senát tohto súdu**, o vylúčení sudcu pre prípravné konanie rozhodne predseda senátu nadriadeného súdu. Ak sudca alebo prísediaci je vylúčený z dôvodov uvedených v § 31 ods. 2 alebo 3, nahradí ho iný sudca určený na zastupovanie rozvrhom práce; prísediaceho nahradí iný prísediaci podľa pokynu predsedu senátu. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník alebo asistent prokurátora alebo ak je taká pomocná osoba vylúčená z dôvodov uvedených v § 31 ods. 2 alebo 3, alebo ak z dôvodov uvedených v § 31 vznesie námietku zaujatosti takej osoby strana, o vylúčení rozhodne predseda senátu alebo v prípravnom konaní prokurátor, v ktorého veci je taká osoba činná. Ak z dôvodov uvedených § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť prokurátor, o vylúčení rozhodne bezprostredne nadriadený prokurátor. Ak z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť policajt, o vylúčení rozhodne bezprostredne nadriadený tohto policajta; proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky: „**Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde** a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“.

Článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky priznané právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v sebe zahŕňa aj právo na nestranného sudcu. Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov alebo predpojatosti (absenciu objektívizmu). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere.

V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku (Piersack v. Belgicko – rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982). Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších

objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ale sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko – rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo 17. januára 1970). V prípade, ak sa vecnými a relevantnými argumentmi zistí danosť predsudkov alebo predpojatosti u konajúceho sudcu, potom je nevyhnutné vysloviť, že sú dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu či dôvodov na jeho vylúčenie.

Rozhodnutie o vylúčení sudcu z dôvodov uvedených v § 31 Trestného poriadku predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nesmie byť nikto odňatý svojmu zákonnému sudcovi s tým, že príslušnosť sudcu aj súdu ustanoví zákon. Sudcu preto možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania v pridelenej veci iba celkom výnimočne, a to iba zo závažných zákonných dôvodov uvedených v § 31 Trestného poriadku, ktoré sudcovi bránia rozhodovať v súlade so zákonom objektívne a nezaujato.

Konkrétne dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku.

Z oznámenej zaujatosti a z predloženého spisu nevyplývajú dôvody na vylúčenie predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša v zmysle § 31 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky upriamil pozornosť na skúmanie dôvodov na jeho vylúčenie podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu pochybností o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre jeho pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Pomerom sudcu k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sa rozumie jeho vzťah k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere osoby sudcu k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ďalej môže ísť o priateľstvo, či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah.

Za danej situácie je nevyhnutné konštatovať, že reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, pokiaľ ide o osobné vzťahy sudcu k obvinenému Ing. J. Z. a J. K., najmä osobné stretnutia, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca JUDr. Pavol Farkaš je nezaujatý. Aj pri zohľadnení teórie zdania je dôvodný záver vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci sudcu JUDr. Pavla Farkaša v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať bez akejkoľvek pochybnosti „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ešte udáva, že ak bol sudca JUDr. Pavol Farkaš vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v predmetnej trestnej veci v rámci väzby uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2012, sp. zn. 6Ndt/4/2012, je touto okolnosťou založený pre súčasné konanie o odvolaní pomer sudcu k týmto osobám, spochybňujúci nezaujatosť dotknutého sudcu (objektívny test zaujatosti, spochybňujúci u nestranného pozorovateľa a nezaujatosť sudcu).

Vzhľadom na uvedené boli preto splnené podmienky vylúčenia JUDr. Pavla Farkaša z vykonávania úkonov trestného konania podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, na základe čoho rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 22. februára 2017

JUDr. Alena Š i š k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ing. Alžbeta Kóňová